

УДК: 378:61]091.315.7:37.018.43

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОГРАМОВАНОГО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ І ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Оксана Довгалець
КЗВО «Рівненська медична академія»
Рівне, Україна

У зв'язку з постійним ускладненням і видозміною технологій безперервно зростає обсяг знань, умінь і навичок, якими повинна володіти сучасна людина. Необхідно не просто підвищувати рівень освіченості людей, але формувати інший образ і спосіб мислення, пристосований до вельми швидко мінливих економічних, технологічних, соціальних та інформаційних реалій навколишнього світу [4, с. 69]. Сучасні вимоги до навичок і вмінь фахівців медичного та фармацевтичного спрямування диктують впровадження нових і ефективних методів і технологій навчання у вищих навчальних закладах в умовах дистанційного навчання. Однією з таких технологій є технологія програмованого навчання, основною метою якої є покращення управління навчальним процесом.

Програмоване навчання – це індивідуальне самостійне навчання по заздалегідь розробленій навчальній програмі з допомогою спеціальних засобів навчання (програмованого підручника, особливих навчальних машин, комп'ютерів і т.д.), що забезпечує кожному, кого навчають можливість здійснення процесу навчання в відповідності до індивідуальних особливостей.

В основу технології програмованого навчання покладені два вимоги: відійти від контролю за результатами навчання та перейти до самоконтролю; перевести систему навчання на самонавчання здобувачів медичної і фармацевтичної освіти.

Основний засіб впровадження технології програмованого навчання в навчальний процес – навчальна програма, яка в обов'язковому порядку містить послідовність дій з оволодіння навчального матеріалу. Також програма є

послідовністю логічно завершених порцій навчального матеріалу. Таку порцію називають кроком програми. Кожний крок складається ще з дрібніших елементів певного призначення, які називають кадрами.

Інформаційний кадр (І) програми містить порцію навчального матеріалу, яким необхідно оволодіти тому, хто навчається. Ця порція за своїм обсягом обмежена можливостями оперативної пам'яті людини.

Операційний кадр (О) містить завдання і вказівки, які спрямовують діяльність здобувача медичної і фармацевтичної освіти на засвоєння навчального матеріалу. Кожне завдання детально обґрунтовується і передбачає різні види діяльності.

Кадр зворотнього зв'язку (ЗЗ) дає можливість здобувачу медичної і фармацевтичної освіти контролювати і коригувати свою навчально-пізнавальну діяльність. Для цього студент виконує контрольне завдання і, давши відповідь, відразу отримує інформацію про її правильність, тобто здійснюється внутрішній зворотній зв'язок.

Контрольний кадр (К) забезпечує зовнішній зворотній зв'язок, коли інформаційний зв'язок переходить до викладача, який оцінює ступінь оволодіння знаннями кожним студентом.

Вказівний кадр (В) у навчальній програмі виконує допоміжну функцію за допомогою якої аналізуються помилки та даються рекомендації щодо їх усунення. Рекомендації можуть даватися у вигляді додаткових навчальних завдань, або у вигляді теоретичного матеріалу, який необхідно засвоїти [3, с 350].

Існують два основних види програмування: лінійне (запропоноване Б. Скіннер) і розгалужене (запропоноване Н. Краудером), які дозволяють забезпечити різні ступені індивідуалізації навчання у здобувачів медичної і фармацевтичної освіти. Лінійна система програмованого навчання складається з послідовних частин програми з контрольним завданням. Студенту представляється порція матеріалу, після вивчення якого він повинен пройти контроль засвоєних знань. Якщо студент впорався із завданнями успішно, то

він переходить до наступної порції, яка теж містить перевірочні завдання. Звідси випливає, що лінійне програмоване навчання має на увазі таке рішення завдань, в яких студенти не зможуть допустити помилки. Отже, порції програми і рівень завдань складено для слабкого студента. За задумом Б. Скиннер, студент вчиться під час виконання завдань, а підтвердження правильності виконання завдання служить стимуляцією подальшої навчальної діяльності.

Розгалужена програм відрізняється від лінійної тим, що студент, якщо не знає правильної відповіді, може скористатися додатковою навчальною інформацією. Такий підхід дозволяє правильно вирішити завдання і перейти до наступної порції. Контрольні завдання в розгалуженому програмованому навчанні містять завдання (питання) і кілька відповідей, з яких тільки одна правильна. В цьому випадку педагогу необхідно розробити неправильні відповіді таким чином, щоб вони містили типові помилкові відповіді. Виходячи з цього, можна сказати, що розгалужена програма більш схожа на дійсний процес навчання. Якщо студент вибрав правильну відповідь, то він переходить до наступної порції програми. У іншому випадку викладач роз'яснює матеріал, в якому допустив помилку студент і далі скеровує до певного місця програми, з якого необхідно знов почати роботу [1, с. 114].

Висновок. Отже, впровадження технології програмованого навчання в освітній процес покращує якість підготовки професійних кадрів медичного та фармацевтичного спрямування, а також підвищує ефективність засвоєння матеріалу і включає індивідуальний підхід до студентів, що є надзвичайно важливим в сучасних умовах дистанційного навчання.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Асманов А. Р., Мустафаева Э. И. Использование технологии программированного обучения на практических занятиях в вузе. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2012. № 37. С. 112–117/

2. Дудина М. М. Педагогические технологии: практикум. Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф. – пед. ун-та, 2010. 171 с.
3. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
4. Стрельніков В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.